

На нашу думку, позитивний результат самоосвітньої діяльності може бути отриманий лише при наявності чіткої мети, яка формулюється після всебічного аналізу студентами власної діяльності. Ефективність і результативність самоосвіти тих, хто навчається, забезпечується настановою на готовність до самоосвітньої діяльності, створенням сприятливих умов для її реалізації, детермінованими критеріями самоосвіти. Семантичний компонент визначається змістом і засобами самоосвіти студента.

Список використаних джерел:

1. Богданов І.Т. Дидактична та методична доцільність та мета використання й упровадження засобів інформаційних технологій у навчальному процесі // проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр. / Ред. кол. – К.: Педагогічна думка, 2004. – Вип. 5., ЧІІ. – С. 22-29.
2. Міщук О.М., Богданов І.Т. Самоосвітня діяльність студентів під час вивчення природничо-математичних дисциплін // Пошук молодих. Вип. 2. Зб. матеріалів Всеукраїнської студ. наук.-практичної конф. «Формування загальнолюдських та національних цінностей в учнів і студентів під час вивчення природничо-математичних дисциплін». – Херсон: Видавництво ХДУ, 2003. – С. 59-61.

Кабаці М.І.

викладач німецької мови,

Відокремлений підрозділ

Національного університету біоресурсів

і природокористування України

«Мукачівський аграрний коледж»

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Професійна діяльність викладача вищого навчального закладу – це особливий різновид творчої інтелектуальної праці. Творчість викладача полягає, насамперед, у доборі методів і розробці технологій реалізації мети і завдань, поставлених державою перед вищою школою: забезпечення ефективності навчально-виховного процесу; озброєння майбутніх спеціалістів фундаментальними знаннями; привчання студентів до самостійного отримання максимальної інформації за короткий час і розвитку творчого мислення; озброєння уміннями наукового дослідження; виховання різнобічної, досвідченої і культурної людини.

У сучасних умовах навчання іноземної мови, коли відбуваються трансформаційні процеси у сфері освіти, якісно змінюється й роль учителя. Важлива його професійна майстерність, яка акумулює в собі професійні знання, навички і вміння, а також досвід педагогічної діяльності, його творчі та особистісні якості. Учитель іноземної мови має володіти певним обсягом знань про предмет, який викладає, і умінь ефективно реалізувати знання; знати іноземну мову та володіти нею, знати, як побудувати навчальний процес, щоб досягти позитивних результатів у реалізації мети навчання й уміти це зробити раціональним шляхом і оптимальними способами.

Поступове перетворення України в більш відкрите суспільство стало стимулювати широкий розвиток міжнародного співтовариства. Це в свою чергу вплинуло на соціальний статус іноземної мови як навчального предмета й поклало ще більшу відповідальність на професійну компетентність учителя іноземної мови. Крім того, розповсюдження нових інформаційних технологій, серед яких важливе місце посідають комп'ютерні мережі, можливість виходу інтернет висувають особливі вимоги до підготовки вчителя іноземних мов, пов'язуючи його імідж з професіоналом інноваційного типу.

У психолого-педагогічній літературі використовується багато понять для оцінки досконалості педагогічної діяльності. Це такі поняття як: «професіоналізм», «педагогічна майстерність», «готовність до педагогічної діяльності», «професійна компетентність».

Загальновідомо, що педагог реалізує два основних соціальних завдання – навчання й виховання підростаючого покоління. Незмінно залишаючись провідними в його професійній діяльності, ці взаємопов'язані завдання згідно з вимогами, що ставляться перед школою тією чи іншою історичною епохою, наповнюються конкретним змістом й отримують специфічну спрямованість.

Слід зазначити, що питання про те, яким бути вчителю й наскільки широким повинен бути спектр його професійно-значущих якостей, знань, умінь і навичок, хвилювало педагогів уже давно.

Така готовність до педагогічної діяльності визначається як характеристика потенційного стану вчителя, його професійної діяльності.

Поняття готовності до професійної діяльності вчителя іноземної мови є багатокомпонентною категорією. Зазвичай, готовність визначається як форма установки, тенденція перспективної дії, її спрямування на досягнення певної мети.

В цілому, готовність до дії трактується як стан мобілізації всіх психофізичних систем людини що забезпечують ефективне виконання професійних дій. Під готовністю розуміють озброєність людини необхідними для успішного виконання дій знаннями, вміннями та

навичками; нагальну реалізацію програми дій у відповідь на появу визначеного сигналу [6].

Розглядаючи питання про професійну компетентність учителя іноземних мов правомірно сказати про те, що відрізняє саме цього вчителя – це сформована іншомовна комунікативна компетенція.

Термін «комунікативна компетенція» вперше був запроваджений в науковий ужиток Д. Хаймзом. Він визначив його як «знання, що забезпечують індивідові можливість здійснення функціонально спрямованого мовленнєвого спілкування, тобто того, що необхідно знати тим, хто говорить, для досягнення успіху в комунікації в середовищі іншомовної культури».

На думку українських учених-лінгвістів, основними складовими компонентами галузі освіти «Іноземна мова» є три види компетенцій, розгалужених від родового поняття «комунікативна компетенція (іншомовна)», а саме:

- 1) мовленнєва компетенція;
- 2) мовна компетенція;
- 3) соціокультурна компетенція [7].

Однак ці види компетенцій, в свою чергу, також включають цілий ряд компетенцій. Мовленнєва компетенція передбачає здатність сприймати й породжувати іншомовні тексти згідно з поставленим чи виниклим комунікативним завданням, яке включає ситуацію спілкування й комунікативний намір. Вона базується на чотирьох видах компетенції: в аудіюванні, говорінні, читанні та письмі. Отже, для формування мовленнєвої компетенції повинні бути сформовані мовленнєві вміння в чотирьох видах мовленнєвої діяльності.

Як відомо, мовна компетенція передбачає знання системи мови й правил її функціонування при іншомовній комунікації. Мовна компетенція включає цілий ряд компетенцій: лексичну, граматичну, фонологічну й орфографічну.

Соціокультурна компетенція охоплює такі види компетенцій як країнознавча і лінгвокраїнознавча. Країнознавча компетенція – це знання історії, географії, економіки, державного устрою, культури країни, мова якої вивчається. Лінгвокраїнознавча включає в себе знання про основні особливості соціокультурного розвитку країни, мова якої вивчається, на сучасному етапі; і вміння підпорядковувати свою мовленнєву поведінку у відповідності з цими особливостями.

Професійна компетентність учителя синтезує в собі, по-перше, загальні вимоги до педагога як до особистості, по-друге, особливості його професійно-педагогічної діяльності, по-третє, конкретний прояв цих властивостей, вимог, якостей, притаманних особистості, в діяльності окремого педагога.

Бути соціально компетентним вчителем – це усвідомлювати значущість педагогічної діяльності, розуміти суть соціальних проблем, які існують як в суспільстві, так і в світі.

Сучасний вчитель повинен одночасно усвідомлювати себе носієм національних цінностей і мати планетарне мислення.

Список використаних джерел:

1. Адольф В.А. Формирование профессиональной компетентности будущего учителя // Педагогика. – 1998. – № 1. – С. 72-75.
2. Актуальні проблеми підготовки педагогічних кадрів до творчої професійної діяльності // Всеукраїнська наукова конференція. – К.: Ін-т системних досліджень: КДПУ імені М.П.Драгоманова. – 1993. – 240 с.
3. Баркасі В.В. Полікультурна компетенція як компонент професійної компетентності майбутніх вчителів іноземних мов // Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського / Зб. наук. пр. / Вип. 11-12. – Одеса: ПДПУ ім. К.Д. Ушинського. – 2002. – С. 89-94.
4. Вольфовська Т. Комунікативна компетентність молоді як одна з передумов досягнення життєвої мети. // Шлях освіти. – 2001. – № 3. – С. 13-16.
5. Кузьмина Н.В. Профессионализм личности преподавателя и мастера производственного обучения. – М.: Высшая школа, 1990. – 119 с.
6. Культикин Ю.Н. Психология обучения взрослых. – М.: Просвещение, 1985. – 128 с.
7. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
8. Митина Л.М., Асмаковец Е.С. Эмоциональная гибкость учителя: психологическое содержание, диагностика, коррекция. – М.: Московский психолого-социальный институт: Флинта, 2001. – 192 с.

Коростіянець Т.П.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського*

ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Більшість учених у процесі накреслення шляхів індивідуалізації освіти звертаються до необхідності організувати педагогічну діяльність таким чином, щоб навчити учнів переносити відповідальність за самостійне вирішення особистісних і навчальних проблем на самих себе, тобто через взаємодію дійти самостійності. Сутність такої педагогічної